

Budapest, 1875.

8. szám.

Február 25.

Megjelenik minden csütörtökön. — Előfizetési ár: egész évre 4 frt, fél évre 2 frt, negyed évre 1 frt. — Hirdetések ára: 4 hasábos petit sor 8 kr. Az előfizetési pénzeket a Szent-István-Társulat igazgatóságához, a kéziratokat a lapszerkesztőséghez (Lövész-utca 11. sz.) kérjük küldeni.

A hamar érő gyümölcs.

II.

(M—y.) Egy barátommal beszéltem minap, kinek fényes állása van, s melléje szép vagyonnal is bír. Kérdeztem őt, miért kárhoztatja magát még mindig a sivár nőtlen életre. Hogy a nyomor oly sokakat visszatart azon ugynevezett az állam- s társadalomnak hozott áldozattól, a házasságtól, az megérthető és megbocsátható; de férfi, ki tisztas állást vivott ki magának, ki kevésbé terhes életet biztosíthat egy nőnek, ki mintegy gondviselészerűleg családi életre van hivatva, ha nem házasodik, Isten és a társadalom ellen vétkezik. Előttem minden ily állásu ember több mint gyanús. Barátom oda nyilatkozott, hogy Isten meentsen meg embert a fővárosiak közül keresni házastársat; mert vagy tiszta és ártatlan még a választott, hiszen, hála az égnek, még vannak becsületes családok és gondos szülők, vagy már romlott. Az első esetben a legtisztább, a legártatlanabb leány, mint asszony elromlik, s miután az ember nem tarthatja zár alatt, mint a leányt, ki nyujt számára garanciát, hogy szilárdan meg fog maradni az erkölcsiség azon pontján, melyen állott, mielőtt a mai társas élet finom és durva bűneit megismerte volna. A másik esetben pedig ki volna kész kezet nyujtani a szégyennek, mely ha palásttalan meg mert jelenni, mennyire menend a házasság élet köpenye alatt.

Valóban, ha valaha, úgy most háromszor is meg kell nézni azt, kivel az ember egész életre szövetséget ohajt kötni.

A hamar érés két egész társas életünkre kiható eredménye tehát: a tartózkodás a házasságtól, s a szerencsétlen, boldogtalan házasság. Mindkettő elég sűrűn nyilvánul; mindkettő titkos, emésztő méreg, melynek áldozataival lépten nyomon találkozhatunk. Az első coelibatusban élnek ugyan, de hasonlítanak a

vad méhekhez. Eltekintve attól, hogy a mindenható állam, mely mindig mostoha gyermekének tekinté a közmorált, egykedvűleg veszi ennek is következményeit, az ily tolvaj méhek befurakodnak a magán kasokba, lopnak, rabolnak s az állam törvényei közt nincs egyetlen cikkelly, mely büntetést szabna üzelmeikre. Feldulni a család nyugalma, elrabolni egy tisztas név becsületét annyi, mint letépni egy virágot, kiszíni egy szivart. A szerencsétlen, boldogtalan házasság pedig megannyi petefészkei az erkölesi romlásnak; mert ha van vigasztalan, kétségbeejtő és erkölesrontó iskola a világon a serdülő gyermek számára, úgy nagyobb nem lehet, mint egy család, melyben férj és nő nem szeretik egymást. Egyik öli a másikat, mindketten a gyermeket, melynek életet adtak. A gyermek először is szülein tanulja megutálni az embereket s lehet-e önmaga jóvá, ha átok és bűn közt nőtt fel; lehet-e fogalma a társas élet boldogságáról, ki annak ellentétét oly rikító vonásokban látta maga előtt? A beteg fának gyümölcse is beteg leszen.

E szomorú bajok orvoslását a bölcsőnél kell kezdeni. Társadalmunk történelme a világ kezdetétől fogva napjainkig tanúsítja, hogy csak egyetlen egy ad az embernek erkölesi biztos alapot s ez a vallás. A vallás ikertestvére a morálnak; ahol ez nincs, az sines; aki a vallást bántja, az erkölesöt rontja le. A vallásos nevelés tehát egyetlen biztos ellenszere a hamar érésnek, s minden ezzel összekapcsolt szomorú eredményeknek. Az ifju fogékony kedélybe beültetett vallásos érzelmek önkénytelen undort, iszonyt ébreszt minden erkölesi rossz iránt; a vallásos érzés örökösök a virág kelyhe fölött s nem engedi, hogy a bűnök esábos sugaraik melegére megnyíljon. Ez őrzi meg az ártatlanság szűzi tisztasálmait, s virraszt égi malasztjával a fokozatos fejlődés minden phasisaiban. A vallásos érzés őrzi meg a szemérem gyöngéd erényét, az üde lélek pirját, ez tanítja meg a szívet amaz örökké szép szent félelemre, melynek hatása alatt fut mindentől, mi be-

szennyezhetné. A vallásosan nevelt gyermek nem érik hamar; követi a természet rendjét s még a test fejlődésében is a lélek után irányul.

E mindenható érzés az, mely a serdülő korszakon túl az emberi élet örömeit magasabb célokra rendeli alá. Komoly készültség az élethez, feddhetlen erős jellem, csüggedni nem tudó vasakarát, kitartás a küzdelmek- és megpróbáltatásokban, nemes resignáció a sors csapásai alatt, önzetlen, tiszta szeretet az emberiség iránt, ezek gyümölcsei annak. Csak vallásosan nevelt ifjúból lehet jó honpolgár, hű férj, jó anya és hitves. S ez nem chimaera. Amely nőnek valódi benső vallássossága van, azt nevezheti az ostoba világ bigottnak, de az nem lehet gondtalan anya, hűtlen asszony. A földi mennyországot csak az alapíthatja meg, ki szereti Istent. Ugy hiszem, minden okos férj inkább szereti, ha neje a templomba jár, mintha estélyek, bálók és színház után epekedik.

Ismerjük a gyógyszert, használjuk tehát azt. A társadalom minden egyes tagja boldogság után törekszik. Ime egy föltétel.

Majd ha általánossá lesz a vallásos nevelés, akkor nem lesz az ember — hamar érő gyümölcs.

Szülőföldemhez.

Bárha elszakadtam tőled,
Szülőföldem, Bácskaság!
Nem felejt el szívem téged,
Kedves nekem szép emléked,
Mint az édes ifjuság.

Mint mosolygó ifju hölgyet
Hő szerelmű jegyese.
Ugy karolja által földed
Két folyó, vizét körülted
Dúsan hömpölygetve le.

Lelkem is úgy ölel által,
Fölkeresve tégedet.
S mint szent sírnál a zarándok,
Csöndes megnyugvást találok
Dús virányaid felett.

Ah mert sir is vagy te nekem,
Folyt feletted már könyvem.
Egykét szív, mely értem égett.
Fájdalomban értem vérzett,
Benned nyugszik csöndesen.

Őrizd, kérlek, őrizd, hiven
Elhunyt kedvesim porát!
Es jutalmul a jó Isten
Mindig áldással tekintsen,
Mosolyogjon te reád!

És mig messze elterülő
Sikjaidnak mezején
Dús kalászkok lengedeznek,
Minden igaz gyermekednek
Koszorú lengjen fején!

S mint folyóid, bár nem egy hon
Adta zúgó vizöket,
Egyesülnek végre szépen.
Éljen ugy szent egységben
Minden, minden gyermeked!

Szulik József.

Nem szabad szeretnie.

Elbeszélés.

Irta

Szépfaludi Ö. Ferencz.

(Vége.)

VI.

Veres Gáspár ur ugy szeretett volna el sem menni többé Irma kisasszony mellől; hanem azok a gonosz szokások nem bírnak semmi érzékkel a felebaráti szeretet iránt, azt követelik a jószívü emberektől is, ha idegenek, hogy menjenek dolgukra s ne alkalmatlankodjanak ott, hol nincs helyök, pedig Veres Gáspár tanító ur már nem is idegen; hányszor találkozott Irma kisasszonnyal az utcasarkakon, hányszor köszönt, és fel is szedte hangjegyeit. Csakhogy ez a teketóriából álló világ egyebet is kíván, rokonságot, meg Isten tudja mit, hogy megengedje a bizalmasságot.

A kis tanító szomorun ment el. Olyan sokat gondolkozott, míg haza ért, még az előadásokon is azon töprengett, vajjon mit csinálhat most a szép kis kisasszony? Nem lett-e roszabbul?

Veres Gáspár ur már jobban meg tudta volna mondani, hogy mi az az érzelem, mely szívét minden ízében elfoglalja. Veres Gáspár urat, ha valaki komolyan megkérdezte volna: mi a baja, őszintén mondta volna: »Szerelmes vagyok, halálosan szerelmes!«

Gáspár ur előre el is képzelte, hogy mennyire szerethetné őt az a bájos kollega, milyen jól oda illenék a kis házba háziasszonynak és milyen boldoggá tehetné azt a kis tanítót, kinek eddig egyéb élvezete nincs, mint a kis diákokat a hasznos tudományokra oktatni, mi magában véve nagy öröm, hanem még sem olyan, hogy Veres Gáspár tanító ur is valamivel nagyobb után ne ohajtoznék.

Másnap kora reggel már ott volt Szentesiék háza előtt és leste, kitől kérdezhetné meg, hogy Irma kisasszony jobban van-e? Végre meg is látott egy mámoros urat, kitől meg is kérdezte, ha ismeri-e Szentesiéket, és ki azonnal fel is világosította, hogy ő az öreg Szentesi, és következésképp ismernie kell családját.

Az öreg ur azonnal elbeszélte élettörténetét, röviden elsorolta a roppant szerencsétlenséget, mely családját érte, és végül reá tért Irmára is, kit idegbántalmak rohantak meg, s most azt sem tudják, életben marad-e vagy sem. Kétségbeejtő!

Az öreg ur szavaira mint refraint ismételte a kis tanító: »Kétségbeejtő!« És ő e kétségbeesést valószínűleg mélyebben érezte, mint Szentesi uram, kiből a borgóz most is javában párolgott. A gyöngye lelkü embert a szerencsétlenség nem edzi meg, hanem tönkretjuttatja,

nem tűzpróba reá nézve a nagy csapás, hanem emésztő láng, mely élte végét sietteti.

A kis tanító bemutatá magát az öregnek, hogy ő az a szerencsétlen szerencsés, kinek az a szerencse jutott, hogy a beteg kisasszonyt haza szállíthatá, és most azért jött, tudakozódni jött egészsége után. Aztán nagyon szívére kötötte az öreg urnak, hogy csak vigyázzanak Irma kisasszonyra, mert az elhanyagolás legnagyobb kárára válhatik a betegnek.

A láz, a kór nem sokáig tartá ágyban a fiatal leányt. Ella kisasszony feláldozó gondoskodása csakhamar lehetővé tette, hogy az ágyat is elhagyja.

Milyen boldognak érezte magát Veres Gáspár, mikor meghallotta, hogy Irma kisasszony már fen van és őt is elfogadja. Szóhoz is alig jutott a belépésnél, szinte elpirult, ugy elszégyelte magát. Mit mondanának most tanítványai, ha látnák, hogy a kis beszédes tanító ur egyszerre olyan szótlan lett, mint a halva született gyermek.

A kis tanító azután mégis csak összeszedte magát és kifejezte örömét, hogy a baj jó fordulatot vett és ime Irma kisasszonyt már meglehetősen egészségben üdvözölheti.

A kis tanító minden nap eljött és minden nap vett valami javulást észre Irma kisasszonyon. Ilyenkor a tanulók felette meg lehettek vele elégedve, mert az egész órákat kedélyes beszélgetéssel töltötte el.

Veres Gáspár ur azt is vette észre, hogy Szentesiék őt igen szívesen fogadják, mintha nem is tanító, hanem valóságos medicinae doctor volna, ki mindjárt ki is kurálhatja a leányt. Irma kisasszony különösen örvendett Gáspár urnak, mert ugy érezte, hogy ilyenkor, mintha egészen elhagyná a betegség, és szembe-tűnőleg javulásnak indulna állapota.

Gáspár ur nem volt elbizakodott, de együgyű sem volt, hogy a nyílt, szép arczról, az arcznak kedves pírulásából le ne olvashatta volna, mennyire kedvelik a barátságos körben. Olyan nagy hálaáradat csak nem számított azért a kis kóta-fölszedésért, meg azért, hogy Irma kisasszonyt nem engedte az utcán, a sárban ájuldozni, hogy azt hihette volna, mikép a fiatal leány csak ezért vonzódik hozzá.

Meg akart győződni, ha remélhet-e boldogságot, vagy le kell mondania arról a lényről, kit a világon legjobban szeret.

Gáspár ur szülőit korán elveszté, barátokban nem bizott, a hölgyeket kerülte, és hogy Irma kisasszony szemének, szívének drága lett, bizonyítékul vette amellett, hogy az Ég is neki szánta.

Ella kisasszony épen kísértelt a papával, a mama fájdalomtól legyőzve elszenderedett, csak Veres Gáspár ur és Irma kisasszony maradt a beteg anya ágyánál. Oly mélyen elmerültek gondolataikba, hogy jó darabig egyikök sem tudott szóhoz jutni. Végre Gáspár ur szakította meg a csendet, és hogy a legfontosabb lépést mindjárt előszörre megtegye, így szólt:

— Irma kisasszony! Az első perc óta, amint megláttam, megszerettem. Tegyen boldoggá, viszonozza szerelmemet, legyen a feleségem. Megosztom kegyeddal, ami jóm van; ha a rossz kerülgetne, elhárítani ügyekszem. Kincseket nem nyujthatok, de szívemet, mely

régóta és egyedül kegyedért dobog, megosztatlanul felajánlom!

A fiatal leány el volt érzékenyülve, megszorította Gáspár ur kezét, hogy ez már a legjobbat remélte, azután két forró könnyesepp hullott szeméből, és csak annyit mondott:

— Nem lehetek neje; de azért ne hagyja el házunkat! —

VII.

A kis tanító el nem képzelte ezeket a titokzatos szavakat: »Nem lehetek neje, de azért ne hagyja el házunkat!» — Boldoggá teszi és boldogtalanná egyszerre. Lehúti reménységét és új reményt önt szívébe. Mi ez?

Szegény jámbor tanító, ha módodban volna Irma áldott jó szívébe tekinteni, hamar meglátnád kulesát a titokzatos feleletnek. Nézz körül egyszer Szentesiék lakában, mit találssz ott? Egy-két rozzant széket, egy rozzant ágyat, egy pár ócska butodarabot és mégis azt kívánod, hogy ez a szegény leány feleséged legyen? Azt a koldus leányt, kit ott az utcasarkon látsz, és kinek naponkint odaadod egy-két filléredet, inkább oltárhoz vezetheted. Annak nincs másra gondja, mint hogy magának kikoldulja azt a néhány krajczárt, melyért kenyeret vegyen és este nyugodtan hajtja le fejét. A jó Isten, ki a lég madarairól és az ügyefogyott férgesekről gondoskodik, csak meghozza neki is a naponkint szükséges pár krajczárt s darabocska kenyeret.

Irmának és Ellának négy embert kell eltartani, ki nem tépheti a család köréből az egyik gyámolítót.

Veres Gáspár urnak megengedettett, hogy tovább is folytassa látogatásait és Veres Gáspár ur folytatta tovább. Majd eljő az idő és meghozza a magyarázatot.

Gáspár ur az ajtónál megállott és halkán megkopogtatta. Semmi válasz.

A kis tanító, mint mindennapos vendég, bátorságot vett magának és engedelem nélkül is átlépte a küszöböt. Belépett.

Szokatlan látvány tárult fel szeme előtt. Irma kisasszony ott térdelt ágya előtt, a szent feszület előtt, és buzgón imádkozott.

Gáspár urnak nem volt bátorsága sem visszalépni, sem tovább haladni. Bevárta, mi fog történni, s így önkénytelen tanuja lett a történet megfejtésének, mely oly titokzatosnak tetszett, mikor a fátyol rajta volt, és lelebbenvén, egyszerre megoldatott a talány, természetesnek tűnt föl a titok, és szegény Veres Gáspár tanító ur azt sem tudta, hova legyen nagy boldogságában.

— Oh! édes jó Istenem! Sohsem kértem gazdagságot, nem kértem, hogy adj kincseket. Szegénységemben, nyomoruságomban is megelégedett voltam. De most boldog lehetnék s nem lehetek, szeretek és tagadnom kell szeretetemet, boldogítani akarnám, ki értem él és meggyilkolom. Adj Uram, annyi erőt, hogy ne ug y amint állok, lézengjek a világon, adj annyi erőt, hogy szegényen, de tisztességesen nyujthassam kezemet és oda nyujtom Gáspáromnak, szívem egyetlen szerelmének. Nem! Nem! Én nyomorult koldus maradok továbbra is, hazudnom kell siromig, hogy ne kelljen

magamat szégyenelnem szomorú sorsom miatt. Gáspár! Válassz magadnak mást, ki legalább egy új vánkost és takarót hoz magával! Én boldog leszek, ha látom, hogy te boldognak érezed magadat. Sohse tudd meg határtalan szeretetemet.

A fiatal leány zokogni kezdett és egészben elmerítette fejét az ágytakaróba, mely eltakarta síró arcát, égető könnyeit.

Gáspár úr hátul meg sem mozdult. Szívét úgy elfogta a fájdalom, hogy majd összerogyott.

— Nem szabad szeretnie, mert szegény! — Gazdag vagy Irma úgy, a hogy vagy; nemes szíved a világ minden kincsével felér!

Ezt úgy magában gondolta a kis tanító és halkán, amint belépett, hagyta el a kis szobát.

Irma is nemsokára elfojtá zokogását, letörölte könnyeit és a legmélyebb elhatározással sohajtott fel:

— Hideg leszek iránta, hogy elriaszszam; ha közelemben tudnám, félek, nem lenne elég erőm!

A kis tanító kilépett Szentesiéktől és azonnal utasazerte bolyongott mindenfelé. Nézte a kiragasztott ezédulákat, melyek a kiadandó lakásokat jelezték. Nagy keresés után talált három kis szobára és egy kis kerteskére.

— Ez jó lesz! A kert mellett fog a mama lenni, a friss levegő hasznára lesz, a többiben pedig elleszünk mi. Kis helyen sok jó ember megfér!

Veres Gáspár úr aztán mindenfelé ellátott; meg sem állapodott, míg mindent rendbe nem hozott. Az eddig gyűjtött pénzeeskével takarosán bebutorozta a három kis szobácskát. A szekrényeket tele akgatta új női ruhákkal, a fiókokat fehérneművel, az ágyakat nagy magasra vetteté, a konyhában szépen elrendeztette az edényeket és mikor készen volt, meglegedve szólt: »Most csak az asszony hiányzik!«

— Mikor tartjuk meg az esküvőt, Irma? — kérde a kis tanító, mikor egészen felgyógyult és ismét folytatni akarta lezckéit a zongorából meg a francia nyelvől.

— Veres Gáspár úr, ön álmodik?

— Hallgasson meg Irma kisasszony! Egy hét előtt azt álmodtam, hogy kegyed feleségem volt. Három kis szobácskában laktunk egy kis kert mellett, hol a mama egészen felgyógyult és az egész család jól érezte magát. Aztán fölébredtem és az álom nagyon elkésert. Rideg magányomban a csalódás majdnem öngyilkossá tett. A tört, melyet már-már szívemhez emeltem, eldobtam és elmentem keresni az álombeli kis lakást. Megtaláltam nem messze ide: három kis szoba és kert. A szobákat bebutoroztattam, a konyhát mindennel el-láttam, a szekrényeket minden szükségességgel megtöltöttem. Álmomban láttam, hogy a kék, barna ruha és a fekete nagyon jól állanak Irma kisasszonynak; ezekkel a ruhákkal van beakgatva a fogas. Álmom teljesüléséhez csak egy valaki hiányzik: Szentesi Irma kisasszony, a feleségem!

— Nem lehet! Nem lehet!

— Tiporja össze legszebb álmodat, ha tudja, — mondja ki, hogy gyűlöl és nem lesz feleségem; hanem akkor meggyilkolta anyját, apját és — férjét! — Irma, legyen nőm, így amint van, egy gombostűt se

hozzon magával, engedje, hadd legyek én az, a ki a szükséges csekélyégeket megszereztem, kegyed legyen az, ki édes szépségével, jóságával, egyetlen igen szavának értékőket megadja. Irma, ne tegyen boldogtalanná!

A fiatal leány az égre nézett és önkénytelenül rebegette, azt hitte nem érti senki: »Jó vagy Úram és kegyes! Köszönöm boldogságomat!«

— A tőr szívemhez közel. Élet vagy halál?

— Az ön halálát akarnám, kit szeretek? sohajtá Irma — és a kis tanító megragadta a szép kezét s csókjaival halmozta el.

— Ezt a boldogságot meg sem érdemeltem! — Koldusból egyszerre gazdag lettem! — rebegette a kis tanító.

— Én nem érdemeltem meg! — viszonzá Irma — és azt hiszem, most én álmodom.

— Ez az álom tartson örökké!

Egy hó mulva a kis tanító bevezeté a legszebb és legboldogabb asszonyt a földi paradicsomba. A mama a kis kert mellett ismét jobban érezte magát; az apa is dolgozni kezdett és Ella kisasszonyt is csakhamar kiröpitette egy boldog vőlegény.

A kis tanító meghozta újra a meglegedést, örömet a szomorú család körébe.

Ima, ki forrón szerette férjét, csak nagysokára tudta meg, mily uton-módon jutott a kis tanító féltékenyen őrzött titkához.

— Rosz ember! Nem mondtad meg nekem akkor! — mondá fenyegetve a szép asszony.

— Ha megmondtam volna, ismerem büszkeségedet, tudom sohsem lettem volna oly boldog, mint most, nem nevezhetném ezt a »kis öreget« kedves, egyetlen, bálványzott feleségemnek! — viszonzá a kis tanító és keblére ölelte a szép asszonyt.

TÁRCSA.

A Flavius család keresztény tagjai.

(Folytatás.)

Flavius Clemens, a császár unokaöccse, és az ő neje keresztények voltak; palotájokban nem egy keresztény szolgát tartottak és eszmeközösségben éltek nemes születésű keresztény nőkkel, kiket az irók idéznek; talán rokonságban is álltak velök. Azonban nem mondható ez bizonyosan Pomponia Graecináról, Plautiusnak a bretonok meggyőzőjének nejről, ki családi bíróság elé állított (rea superstitionis externa) és fölmentetett. Pomponia ürügyül használván Julia, Drusus leányának halálát, gyászt öltött s azt le sem tette többé, és negyven év óta elvonultan élt; oly erényeket gyakorolt ez alatt, melyek a keresztényekéihez fel-tünően hasonlítottak és a melyeket férje tisztelt. De Petronilla és Plautilla a Flaviusok családjához számíthatók. Szent Petronilla, kit a legenda lelki értelemben szent Péter leányának mond, mert általa megkereszteltetett, és neveik egymáshoz hasonlítottak, emlékeztet Petro vagy jobban Flavius Petronius nevére, ki Vespasian nagyatyja volt. E névrokónságnak semmi jelentősége sem volna, ha a zarándokok utleírásaiban, kik a katakombákat látogatták, nem volna megemlítve Flavia Domitilla sirja; e sir

Flavia Domitilla vagy egy negyedik Domitilla, unokahuga birtokán (praedium) volt. Hogy e helyet elfoglalhassa, szükséges volt, hogy szent Petronilla rokona legyen Flavia Domitillának. Hasonló mondható Plautilláról, kit a martyrologium úgy említi, mint e negyedik Flavia Domitilla anyját, és aki ugyanazon katakombába temettetett, melyet akár nővére, akár leánya ásatott. Épen e katakomba képezi a bizonyíték alapját: Rossi ezt jól megértette s ez tudományos kutatásának legkitünőbb része.

Ellenkezőleg eltávolítandó Flavia családjából Onesimus, a kit, egy a San Clementében talált hatodik századbeli felirat alapján, Flavia Domitilla rokonának gondoltak; ha jobban olvassuk a feliratot, úgy látjuk, hogy Onesimus csak felszabadított rabszolgája volt s a régészek csak önkényesen csatolták oda a Titus Flavius neveket.

- Filia Flaviae Domitillae
- Ani neptis fecit Glycerae l. et
- Erisque eorum curante
- Onesimo coniugi benemer.

Rossi ezt így olvassa: (Flavia Domitilla) filia Flaviae Domitillae (Imp. Caesaris Vespasiani) neptis fecit Glycerae libertae A... posterisque eorum curante Onesimo coniugi benemerenti. — Az ani nem lehet egyéb, mint a Vespasian név vége, mert Domitilla az ő unokája volt, Domitianak pedig csak unokahuga. A középkorban*), midőn Flavius Clemens ereklyéi a primitív sírból névtársa a szent Clemens által alapított basilikába vitettek, a barbarok, kik még Damascus pápa szép feliratait sem kimélték, elemelték a márványfedelet és felhasználták.

A második személy szent Clemens, Rómának első vagy harmadik pápája az apostolok után, Faustus és egy patricius nő Mattidia fia. Daczára némely vitázónak, a többség abban állapodott meg, hogy semmi köze sincs a Flaviusok családjához; még csak nem is Rómában halt meg. Ha Flavius Clemens föltára alá tétettek, az csak ama századok ignoranciájából történt.

Most egy negyedik Flavia Domitillán van a sor, kit a keresztény írók említnek, s kit mint szüzet és vértanút mutatnak be. Eusebius így ír: »Elbeszéltek, hogy Domitian uralkodásának ötödik évében Flavia Domitilla, Flavius Clemens consul nővérének leánya több másokkal Pontia szigetére száműzetett azért, hogy Krisztust vallotta.« Flavius Clemens nővére a római martyrologium szerint Plautilla volt. Leánya annál inkább örökölhette a Flavia Domitilla nevet, mivelhogy ez a Flaviusoknál rendszeren előfordult és sem Domitianak sem Flavius Clemensnek nem volt leánya, hogy a neveket folytathatták volna.

A fiatal Flavia Domitilla száműzetése nem vonható kétségbe, mert szent Jeromos Eustochhoz írt levelében anyjára szent Paulára emlékeztet, aki meglátogatta ama szigeteken a cellákat, hol Domitilla oly hosszú martyriumot töltött (cellulas ubi longum martyrium duxerat). A két száműzött Domitilláról emlékezik valószínűleg Tacitus, midőn szép apját szerencsésnek mondja, hogy nem látja anyi magasrangu hölgynek száműzését (Non vidit Agricola... tot nobilissimarum feminarum exilia et fugas.) A fiatal leány maradványainak áthelyezése igazolva van ama katakomba létezése által, mely családjához tartozott; szüzségét maga az egyház bizonyította; sírjának helyeírása összevág a régészeti fölfedezéseivel. Végre megtérítői, szent Nereus és Achilleus vértanuk emléke ma is fennálló monumentumhoz van kötve. A templomot Caracalla fürdői mellett I. János pápa emelte nekik 524-ben. Habár 1596-ban Baronius bibornok által

*) Valószínűleg a nyolczadik században. (De Rossi, Roma sotterranea I. p. 220).

ujraépítettett, mégis megmaradtak primitív ambonjai és I. szent Gergely presbyterialis széke, melynek hátára huszonnolczadik homiliájának egy része van vésvé. E helyen mondá el.

A Flaviusok családjának keresztény tagjai voltak tehát:

1. Titus Flavius Clemens, Domitian unokaöccse és consul.
2. Flavia Domitilla, a császár kétszeres unokahuga, vér szerént és összeköttetés folytán.
3. Plautilla, Clemens nővére és Domitian unokahuga.
4. Flavia Domitilla, Plautilla leánya.
5. Petronilla, ki a császári családhoz látszik tartozni.

Azaz csak két kiskoru gyermek maradt. II. Vespasian és II. Domitian; és mivelhogy két kereszténynek voltak gyermekei, mivelhogy keresztény nagynénékkal és unokanővérekkel voltak körülvéve, valószínű, hogy keresztény életre készítették őket elő és megszentelték mihelyt koruk és értelmök megengedte. Nereus Achilleus eunuchok és talán más Titus által Judaeából Rómába hozott rabszolgák a keresztény vallás leghőbb terjesztői ama családban, mely a földnek parancsolt; röviden valamennyi még élő Flavius keresztény volt és leendett, kivéve a császárt.

(Vége következik.)

Egy ausztráliai város keletkezése.

Amerikában s Ausztráliában tudvalevőleg úgy szólnak gombamódra keletkeznek városok, melyek rohamos fölvirágzása fölülmulja a lassu, fokozatos fejlődéshez szokott európai képzelmet. Melbourne, a Victoria gyarmat fővárosa Ausztráliában, a Fülöp-öböl (Port Phillip-Bai) mellett, az 1839. május 1. népszámlálás alkalmával 142 férfi és 35 nő összesen 177 lakossal birt; az 1871. april 2-ikán befejezett népszámlálás szerént azonban a városhoz tartozó külvárosokkal együtt már 193,698 lakosa volt s tagadhatlanul egyike a világ legjobban épült és legszebb városainak.

Collins kormányzó 1803-ban kötött ki először Port Phillip-ben, hogy gyarmatot alapítson deportáltak számára; négy hónap mulva azonban ott hagyta, mivel nem találta gyarmatosításra alkalmasnak. Mig Point Nepeanban tartózkodott, a deportáltak egy része menekült, azonban egynek kivételével valamennyien visszatértek, mielőtt Collins végkép eltávozott volna. Ez az egy William Buckley volt, ki harminczhárom évig élt a feketék között s elég ideje volt tapasztalni, hogy az ország még sem volt minden cultura nélkül.

John Batman 1835. május 25-ikén kötött ki Indented Headnél s június 8-ikán vette meg a Dutigalla-benszülöttektől azon területet, melyen ma Melbourne fekszik. Batman térképet készített az általa vett területről s elküldte Arthur kormányzónak Sydneybe azon jelentéssel, hogy 11 gyarmatos van vele, kik le akarnak telepedni. Hasonló beadványt intézett Angolországba az akkori államtitkárhoz Glenelg lordhoz. A letelepülőknek tudtára adatott, hogy az általuk vásárolt föld az új-délwalesi gyarmathoz tartozik s jogszerű birtokcímzet csak Sydneyből nyerhetnek. Daczára minden előterjesztésöknek elejente ugyan 7000 font sterlinget kellett a sydney-i kormányznak fizetniök, 1838-ban azonban visszakapták ezt a pénzt »tekintettel arra, hogy az első letelepedés nagy költségekbe került.«

1837. június 1-jén adatott el az első városi telek ölenkint 10 shillingjével, a második eladás ugyanazon év novemberében történt. Az 1838. év első hétfőjén adá ki John Pascoe Fawcner az első hirlapot, a »Melbourne Advertiser«-t, melynek első kilenc száma kéziratban jelent meg. Ez időtájban számosan ván-

doroltak be Tasmaniából és a szomszéd gyarmatokból. Az első kormányzót, ki 1839. október 1-én nevezetett ki s ezen állásban tizenöt évig volt, Charles Joseph Latrobe-nak hívták. A Port Phillip kerület, így hívták kezdetben a melbournei gyarmatot, 1851. július 1-jén különválasztott az új-délwalesi gyarmattól s ezen idő óta Victoria név alatt önálló gyarmatot képezett.

Az aranymezőknek 1851. júniusban történt fölfedezése óta Victoria előkelő és fontos állást foglal el az ausztráliai gyarmatok között. A lakosok száma rohamosan növekedett: 1870-ben Victoriának 76,162 lakosa volt, 1873-ban már 790,488 (ezek között 17,935 khinai). A gyarmat marhaállománya 1873-ban a következő volt: 161,830 ló, 692,518 darab szarvasmarha, 9,923,663 darab juh, 111,464 darab disznó. Az aranymezőknek 1851-ben történt megnyitása óta csupán Victoriából 40 millió uncia arany exportáltatott, mi 160 millió font sterlinget képvisel. Gyapju-kivitele 1873. október 1-től 1874. július 11-ig 256,881 zsákra rugott. (Tudvalevőleg az ausztráliai gyapjuterelés nem maradt káros visszahatás nélkül hazánk piaczára. Szerk.).

Melbourne hét halmon fekszik. Utcái szélesek s derékszögben metszik egymást. Nagy számmal vannak a városban nyilvános terek, kertek és parkok. Az épületek legtöbbször tömörök s roppant költséggel építvék; a boltok közül igen sok Londonba is beillenek. Az épületek között különösen kitűnnek a treasury, a posta, a könyvtár, és pénzverde, a városház, az egyetem, a parlamenti palota. Az egyetem, melynek építése 90,000 font sterlingbe került, a kormánytól 9000 font évi segélyt kap; minden tanárnak évi 1000 font sterling fizetése és szabad lakása van. A bejegyzett egyetemi tanulók száma 120. A melbournei egyetemen nyert tudori cím egyenlő rangban áll az angolországi egyetemekével. Az egyetem mellett gazdagon ellátott muzeum van. A könyvtár 60,000 kötetből áll, mely 8000 ajándékba kapott könyvön kívül, mind a város költségén szereztett. A könyvtár minden nap nyitva van, s mindenki ingyen használhatja. Van továbbá a városnak műiparmuzeuma, állandó kiállítási épülete, s figyelemre méltó képtárlata. A csillagda minden szükséges készlettel el van látva s a tudománynak már kitűnő szolgálatokat tett.

A város nagyszerű vízvezetékkel van ellátva, mely a vizet a Plenty folyamból, mintegy 18 mérföldnyi távolságról szolgáltatja. A vízvezeték építése egy millió font sterlingnél többbe került. A város évi bevétele a vízvezetékéből 70,000 font sterlinget tesz.

A városba torkolló összes vasutak számára egy központi indóház van. A külvárosok élénk közlekedését a belvárossal a Melbourne- és Hobson-Bai-körvasut közvetíti. A kereskedők, kiknek üzleteik a belvárosban vannak, családaiikkal legnagyobb részt a külvárosokban laknak. Melbournnak négy színháza van, ezeken kívül számos egyéb mulatóhelyekkel bír. A hatalmasan fölvirágzó városban föltalálhatni az iparnak minden nemét, mi a civilisált ember szükségeinek fedezésére megkívántatik. A munkabér igen magas. Ily bámulatos lendületet vett Melbourne város alig negyvenévi fennállása óta. Az első gyarmatosok közül még élnek néhányan mint előkelő, tekintélyes polgárok.

(Az »Ausland« után).

HETI KRÓNIKA.

A múlt hét a kormányválsággal folyt le, mely azonban nem talált mai napig megoldásra, s amint a dolgok ma állnak, talán még e hét végeig sem lesz végleg befejezve. Ő Felsége hétfő óta fővárosunkban időz, s a jobb oldal és balközép vezér-

férfiai közül többeket külön kihallgatáson fogadott, hogy meghallgassa nézeteiket a helyzetről. Az emberek, mint ilyenkor rendszeren történni szokott, azon törik fejüket, hogy ki lesz az, kit a Felség bizalma föl fog hívni a kabinet megalakítására, s a combinációk majd ezt, majd azt emlegetik. Eddig a legtöbbször emlegetett név a Szlávyé, kiről azonban azt mondják, hogy egészségi tekintetknél fogva nem hajlandó a kabinetalakítás elvállalására. Amnyit bizonyosnak tartanak, hogy Tisza belép a miniszteriumba, s hogy a fusio a jobb és balközép között bevégzett tény. Elejénte sokat emlegették s majdnem bizonyosnak tartották Sennyey báró és Lönyay gróf belépését is az új kabinetbe, most már azonban erről nem igen beszélnek, hogy miért nem, arról legbiztosabbat azok tudnának csak mondani, kik a pártmanouevrek színpal mögötti dolgait ismerik.

Elég az hozzá, hogy az alkotmányos időszak visszaállítása óta bővében voltunk a miniszterváltásoknak. Hét év alatt összesen harminczhét miniszterváltás volt kormányunkban s e tekintetben csakugyan Görögországgal vetekszünk, hol a minisztereket úgy változtatják, mint valamely női divatczikket. Pedig hát ezért a dicsőségért kár versenyeznünk a görögökkel, jobb lenne minél kevesebb miniszterváltás s ehelyett minél erősebb kormány, s minél komolyabb munkálkodás a parlamentben, hogy végre már egyszer kibontakozzunk bajainkból. Egyébaránt akárki legyen az új miniszterelnök, rózsás utai nem lesznek s az erélynek és kitartásnak nagy adagjára lesz szüksége az új kormányban.

xyz.

RÖVID HIREK.

— Ő Felsége a király f. hó 22-kén reggel hat órakor Bécsből fővárosunkba érkezett. Pápay udvari tanácsos és Beck szárnysegéd voltak kíséretében. Király Ő Felségét a vasuti indóházban a belügyminiszter, a pestmegyei főispán, a budapesti főpolgármester és a főkapitány fogadták.

— Legfelsőbb adomány. A királyné Ő Felsége az angol kisasszonyok pesti templomának javítási költségeire száz forintot adományozott magánpénztárából.

— Haynald Lajos kalocsai érsek ur ő excja elhunyt édes anyjáért Bácsban f. hó 18-kán gyászmise tartott, melyen a megyei hatóság, a község elöljárósága s az összes uradalmi tisztikar képviselve volt. A gyászmisét Balogh György címz. kanonok, alesperes plébános végezte.

— Jótékony ság. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter nyilvánosan köszönetet mond Haynald Lajos kalocsai érsek ő excjának, ki a kegyelet s hála érzetétől áthatva, elhatározta, hogy Szécsényben az irgalmas apácák vezetése alatt jövő tavasszal egy kétosztályu nótanodát fog létesíteni a lakosság arányának megfelelő kórházzal és árvaintézettel egybekapcsolva s azt a szükséges épületekkel ellátja és örökös alapítvánnyal biztosítja.

— Jókai Mór születésének 50-ik évfordulóját a rokonszenv és tisztelet legmelegebb nyilatkozataival ülték meg a nagynevű költőnek tisztelői nem csak a fővárosban, de szerte az országban és hazánk határain kívül is. Levelekben, táviratokban egyre érkeztek mindenünnen az üdvökívánatok, s a fővárosban több küldöttség tisztegett a költőnél, hogy megvigye neki a szeretet és tisztelet kifejezéseit. Pénteken a nemzeti színházban a költő »Könyves Kálmán«-ját adták, s a közönség viharos tapsai és éljenei között Szigligeti egy nemzeti szalaggal csokrozott babérkoszorút nyújtott át az elérzékenyült Jókainak. Szom-

baton délután 300 terítékű disztrakoma volt tiszteletére a Hungariában, melyen pártkülönbösg nélkül képviselve volt a társadalom színeje. Az üdvözlő táviratok késő éjjel egyre érkeztek a Hungariába. Jókai a lapokban nyilvánosan mond köszönetet az iránta tanusított rokonszenvért. »Ez a nap reám nézve, mond, oly nevezetes volt, mintha temetésemet néztem volna végig, amikor nem hangzik más szó, csak a szeretet szava. Bennem el lett temetve minden, ami keserű, ami gyűlölet... s nálam a hideg ész parancsán keresztül fog hangzani mindig az e napra visszamlékeztető szív meleg intő szava: hogy, még a mikor küzdünk is egymással, akkor is összetartozunk és szeretjük egymást.« Tartsa meg soká őt Isten hazánknak és irodalmunknak.

— A magyar minorita-rend f. évi névtára megjelent. A rend tagjainak száma 125 (ezek között 96 áldozár). A rend által ellátott magyarországi s erdélyi parochiák lélekszáma 52,615, ezen parochiakon kívül vannak még missziók is: Moldvában 5, Északamerikában 1; az északamerikai missionarius Szabó József Aradról. A minoriták vezetése alatt álló gymnasiumok s elemi iskolák növendékeinek száma 2078. Mult évben a rend halál által két tagot veszített. A rend jelenlegi tartományi főnöke az érdemekben gazdag Pongrátz Gellért, ki 1868. óta viszi e tisztet, 1873-ban másodsor választatván meg.

— A műcsarnok építése iránti érdeklődés folyton a legélénkebb, s e célra újabban ismét tetemes ajándékok jelentek be.

— Sarlay János szarvasi tanárnak a kormány 1000 forint segélyt adott, hogy hazai indigó-gyárát megnagyobbíthassa. Az indigó évenként sok pénzt visz ki hazánkból, s ha Sarlay urnak sikerül hazai növényből gyártani oly festéket, mely életképességgel bírand nemzetközi kereskedelmi cikké válni, úgy nem csak megérdemelte ezen segélyt, de kiérdemelte egyszerűs mind a haza elismerését.

— A dalszínház építéséhez az idén okvetlenül hozzáfognak. Akik a tervet látták, azt mondják, hogy e színház egyike lesz a legszebbeknek. A belügyminiszter már fölszólította a városhatóságot, hogy az építés foganatbavétele végett adja át a telket. A zsbívsárat a Hermina-térről átköltöztetik a Hunyady-térre.

— »Magyar könyves ház« czímen magyar és idegen valamint ó-klaszikus jelesebb művekből gyűjteményt indít meg Aigner Lajos könyvkereskedő. Évenként 20 füzetet fog adni s egy-egy füzet (3—5 iv) ára husz krajczár lesz. Az első évfolyamban megjelenő munkák között lesznek Ányos Pál költeményei, Kármán »Fanni hagyományai«, továbbá fordítások Aristophanes, Turgeneff, Tennyson, Erckmann-Chatrion és Sacher Masoch műveiből.

— A budai Horváth-kertet, mely utolsó időben már igen elhagyott állapotban volt, az ördögárkának beboltozása után szépíteni s újjáalakítani szándékoznak. Csak rajta, mert üdülési helyekben ugyancsak szegény fővárosunk.

— Reviczky Sándor, ki egykor kormány-elnöki tanácsos, a vaskoronarend lovagja s aranyarsarkantus vitéz volt, váltóhamisítás miatt hatévi súlyos börtönre ítéltetett.

— A reáliskolák száma hazánkban jelenleg huszonnégyre megy 7486 tanulóval. Ezek közül Budapestre négy reál-tanoda esik 2223 tanulóval.

— Halálozások. Illucz Oláh János kir. táblai bíró f. hó 13-ikán élte 58. évében, hosszas szenvedés után. — Aposztolovics János ügyvéd Szentendrén 61 éves korában. — Petrovics Szilárd fővárosi tanácsos. — Szakál Lajos ismert népdalköltő f. hó 18-kán reggel Körös-Tarcsán,

élte 50. évében. — Özvegy b. Wenkheimné szület. Orczy Teréz bárónő, b. Wenkheim Béla miniszter édes anyja f. hó 15-én, 84 éves korában. — Grausmann József esperes, temesvári plébános f. hó 13-ikán. — Lehoczky Imre bátyai plébános 53 éves korában. — B. Popp László legfőbb itélő széki tanácselnök, belső titkos tanácsos s a másodosztályú vaskoronarend lovagja 56 éves korában, — Kardos Gyula peresztegi r. k. lelkész.

— B. Prato bevera egykori osztrák igazságügyi miniszter meghalt. — Woronin Fedor orosz hajótulajdonosnak, ki sarkutazóinkat hajójára fölvette s megmentette, ő Felsege koronás arany érdemkeresztet, és ezer forintot adományozott.

— Savigny Károly Frigyes német parlamenti tag, a középárt vezére 61 éves korában meghalt; — ő volt a frankfurti szövetséggyűlésben Poroszország utolsó képviselője. — Dumas Sándor f. hó 11-kén tartotta meg székfoglalóját a francia akadémiában nagy és fényes közönség előtt. — Lindau Pált, a lipcei »Gegenwart« szerkesztőjét istenkárolmlás miatt a törvényszék kétheti fogságra ítélte. — Beckx atya, a jezsuiták generalisa f. hó 8-dikán ülte meg születésének 80-dik évfordulóját. A nagy tudományu pap, ki jelenleg Flórenczben lakik, folyton a legjobb egészségnek örvend. — Smith György a British muzeumban levő assyr táblák között állítólag egy legendára bukkant, mely a bábeli torony építéséről szól.

IRODALOM.

— Megjelent s beküldetett az: »Uj Magyar Sion« egyházirodalmi folyóirat januári füzete a következő érdekes tartalommal: Pázmány Péter esztergami érsekké nevezetése, Fraknoi Vilmostól; az egyházi műarchaeologia, Czobor Bélától; az első áldozáshoz járulók koráról, Farkas Sándortól; a fonteti nő és V. Henrik, Fábian Jánostól; Tarascone, Maszlaghy Ferencztől; irodalom és művészet; Louis Veillot; Paul Lacroix; Führich; Vegyesek. — E kitünően szerkesztett folyóiratot nem tudjuk elég melegen ajánlani a közönség pártfogásába. Előfizetési ára egész évre 6 forint.

MINDENFÉLE.

A tajték. A világ legnagyobb kiterjedésű tajtéktelepei Anatóliában (Kis-Ázsiában) vannak, Eski-Schehr államtól délre s mintegy 8 órányira. Ezen állam lakosságának (mintegy 12,000 örmény és török) legfőbb keresetforrását a tajték-termelés képezi. A tajték mintegy 8—10 méternyi mélységben fekszik a föld színe alatt; hogy hozzájuthassanak, aknákat s tárnákat ásnak, melyek mindegyikében 40—50 munkás dolgozik, kik egymással társaságban állanak s a kiaknázott anyagot egymás közt közösen felosztják. A tajtékdarabok nagysága igen szabálytalan s szerfölött különböző; térfogatuk egy dió nagysága s egy köbláb közt ingadozik, sőt van akárhány nagyobb darab is. A legnagyobb darabok a legkeresettebbek s legértékesebbek is. A tajték kiásatásakor sárgás-fehér színű, külseje mintegy ujnyi vastagságú vörös színű, zsiros agyaggal van bevonva, s oly puha, hogy késsel kényelmesen vagdalható. A tajték nyers anyaga csak igen költséges és fáradtságos eljárás után válik alkalmas kereskedelmi cikké. Először is lehámozzák róla ama zsiradékos agyagréteget, s 5—6 napig szárítják a napon vagy pedig e célra készült kemenczékben. Ezután az ásvány másodsori tisztítás alá kerül s beviaszolás által halvány fényűvé tétetik. Csak ezek után válogatják szét minőségök és értékök szerint 10 különböző osztályba, s minden

darabot gondosan pamutba burkolva, tovaszállítás végett ládába csomagolják. A tajték ezen tisztítási és szárítási műtétek által mintegy 2/3-nyi fajsúlyi és térfogati veszteséget szenved. Az egyforma nagyságu ládák mindegyike ugyanegy minőségű darabokat tartalmaz, és pedig 30—38 nagy-, 80—100 közép-, 2—300 kis- és 600—1200 legkisebb darabot. Egy ily láda súlya 24—35 oka (50—70 *fl.*). Legtöbbet szállítanak Bécsbe és Budapestre, valamint Németországba, az évi kivitel 8—10.000 ládányi darabra rug, 2.400.000 mark értékig. A tajték pipák- és szivar-szipkákká dolgoztatik föl, a pipák faragásánál eleső hulladékok vízben fölázattatnak és famozsárban összetörtvén, finom szitán átdörzsöltetnek. Az ekként keletkező gyurma formákba tétetik, megszárittatik, s ezekből készülnek a nem valódi tajtápipák.

Rendőri logika. A »Züricher Ztg«-ban a következő rendőri jelentés volt nemrég olvasható: »A múlt pénteki erős vihar alkalmával egy angol, Oswald Jones ur, egy kis csónakon a tóra merészkedett menni. Minden oda mutat, hogy az angol a tóba fult, mert ma délelőtt hulláját Wallishofen közelében a vízből kihúzták.«

Társulati Értesítő.

Szent-István-Társulat.

Kimutatás

a Szent-István-Társulat igazgatóságához beküldött pénzokról. frt kr.

Mezey Ignác szabadkai káplány	41	—
Opatrill Ignác főgymnasiumi tanár	89	70
Gyurka József jászberényi plébános	100	—
Molnár Gábor felegházi elemi főtanító	9	45
Miklósovich Alajos esperes gutai plébános	12	30
Néhai Czikkeldorfer János volt kurdi plébános hagyománya	10	—
Supka Dezső pápai szent-ferenczrendi házfőnök	56	40
Khón András esperes villányi plébános	6	40
Radies Pál nagylaki plébános	37	54
Dunaföldvári egyenlőségi kör	3	—
Kolozsvári lyceumi önképzőkör	3	15

Jétékony adakozások.

A sajonémeti hívek:

Pápa ő szentsége részére	1	frt — kr.
A Szent-István-Társulatnak	2	frt 40 »
Az Oltáregyletnek	2	frt 40 »

— **Pályázat.** Biharvármegyében Szentjebbön a r. kath. kántor-tanítói állomás betöltése végett f. é. márczius 11-kére pályázat nyitattik. — Évi fizetés: kényelmes új lakáson s kis házi kerten kívül 62 ft. o. é. készpénz, 30 hold szántóföld s rét egy tagban, 10 köből kétszeres buza, 450 itcze színbor, 12 öl tűzifa beszállítva, 112 frt o. é. párbér, s 80—100 frt o. é. stóla. Tannyelv: magyar.

Pályázók fölszerelt folyamodványukat Szentjebb városa r. k. iskolaszékének elnökénél, nt. Bunyitay Vincze plébános urnál beadni s a kitűzött napon kántori próbára személyesen megjelenni sziveskedjenek. — Szentjebbön, febr. 7. 1875. — Bosik József mk. iskolaszéki jegyző.

(2—3)

Hirdetések.

A pesti hazai első takarékpénztár-egyesület évi rendes közgyűlése

folyó évi márczius 13-kán délután 4 órakor fog az intézet helyiségében megtartatni.

Tárgyai: 1 Igazgatói jelentés. — 2. Az 1874. évi forgalom és mérleg közzététele. — 3. A tiszta jövedelemről rendelkező. — 4. Az alapszabályok 10. és 20. §§-ai értelmében a választmány kiegészítése. — 5. Választmányi előterjesztések és azok feletti határozat.

Mely közgyűlésre a t. cz. részvényesek azon figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy az alapszabályok 3. §-a értelmében szavazati jogaikat csak személyesen megjelenő oly részvényesek gyakorolhatják, kiknek részvényök a közgyűlést megelőzőleg 3 hóval nevékre iratott. — Kelt Budapesten a választmánynak 1875. február 12. tartott üléséből.

Magyar László, titkár.

Hajós József, igazgató.

(1—1)

(Utánnomat nem díjaztatik.)

Magyarhonban

legbővebben fölszerelt gyári-raktár

Misemondó ruhák

és egyházi-szerekkel

római katolikus és görög rítusban.

Misemondó-ruhák,

Dalmatikák, pluviálék,

albák, rochette,

zászlók, lobogók stb.

Monstranzok, kelyhek,

ciboriumok, füstölők,

lámpák, gyertyatartók,

tűzaranyozott, chinaezüst-

és próba-ezüstből.

PONTIFICÁLÓ ESZKÖZÖK

leggazdagabb kiserelésig.

OBERBAUER ALAJOS,

váci-utca 15. szám, Budapesten.

(8—52.)

Kiadja a Szent-István-Társulat (Lövész-utca 11-dik szám.) — Felelős szerkesztő Ágoston Antal.

Budapest. 1875. Nyomatott az »Athenaeum« nyomdájában (Ferencziek tere Athenaeum-épület.)